

برکاتیکس کوستان

نگاهی به فرهنگ ، آداب و رسوم

تالیف : زہرا جہانی برزکی

انتشارات مرنجاب

۱۳۸۵

جهانی بزرگی، زهرا
برزک: نگین کوهستان / تألیف زهرا جهانی بزرگی. -- کاشان: مرنجاب،
۱۳۸۵
۲۸۸ ص - مصور رنگی

ISBN 964 - 95951 - 5 - 5

فهرست نویسی بر اساس اطلاعات فیپا.
عنوان دیگر: نگین کوهستان (نگاهی به فرهنگ و آداب و رسوم)

۱. برزک. ۲. فرهنگ عامه -- ایران -- برزک. الف. عنوان. ب. عنوان:
برزک: نگین کوهستان (نگاهی به فرهنگ و آداب و رسوم).
ج ۹. ۵۵ ر. ۷۵۱ / DSR ۲۰۷۵۱
۹۵۵ / ۹۲۶۲

م ۸۵ - ۱۸۹۳۸

کتابخانه ملی ایران

انتشارات مرنجاب

برزک نگین کوهستان

تألیف: زهرا جهانی بزرگی

ناشر: انتشارات مرنجاب

نوبت چاپ: اول / ۱۳۸۵

شمارگان: ۱۰۰۰ نسخه

لیتوگرافی: قم اسکندر

چاپ: نهضت

ویراستار: احمد مزرعتی

ناظر فنی: محسن سرنجی

طرح جلد: محمد رضا شکاری

بها: ۲۵۰۰۰ ریال

شابک: ۵ - ۵ - ۹۵۹۵۱ - ۹۶۲

کلیه حقوق برای مؤلف محفوظ می باشد

MARANJAB PUBLICATIONS

Email: maranjab3701@yahoo.com

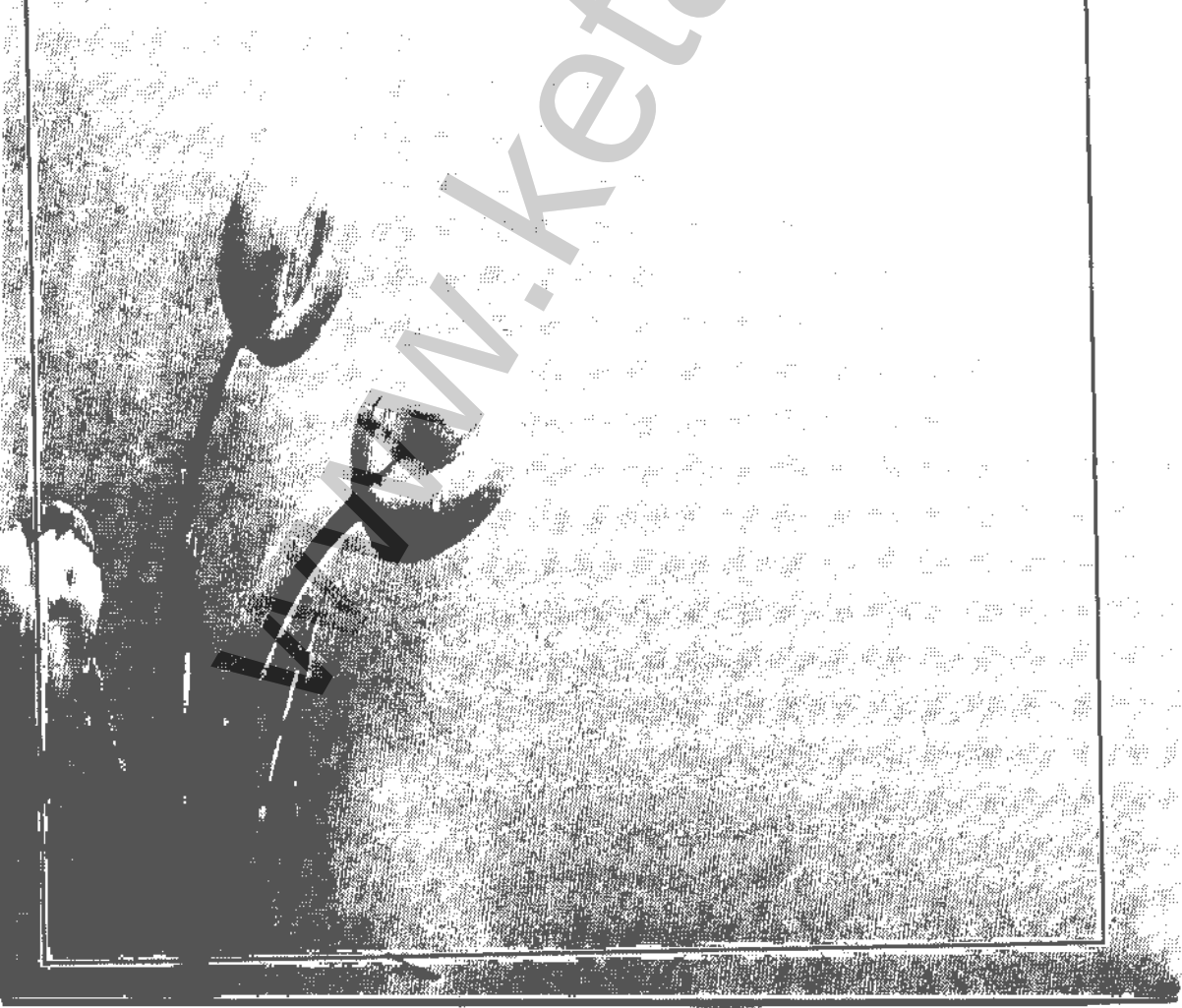
کاشان - بلوار شهید مطهری جنب مسجد قائم (ع) - تلفن: ۵۵۷۱۱۶۵

همراه: ۰۹۱۳۳۸۲۲۶۲۸

آران و بیدگل - خیابان محمد هلال - همراه: ۰۹۱۳۱۶۲۲۵۲۷

تقدیم به پدر و مادر

و مردم خونگرم و فرهنگ دوست شهر بزرگ

فهرست مطالب

۹	مقدمه
۱۱	نگاهی گذرا به شهر بزرگ
۱۱	وجه تسمیه
۱۲	جغرافیای انسانی
۱۲	موقعیت جغرافیایی شهر
۱۳	آب های سطحی و زیر زمینی
۱۵	نوع خاک
۱۵	زندگی جانوری
۱۵	اقلیم
۱۶	وضعیت و ساختار شهری
۱۶	وضعیت کشاورزی
۱۸	صنایع دستی
۱۸	آثار و ابنیه تاریخی بزرگ
۲۲	شعری در معرفی بزرگ

بخش اول

۲۹	کشاورزی و دامداری
----	-------------------

بخش دوم

۵۱	عقاید، رسوم و باورها
----	----------------------

بخش سوم

۱۰۹	ساخت وسایل قدیمی و صنایع دستی
-----	-------------------------------

بخش چهارم

۱۳۵		ساختمان سازی در بَرزُک
۱۳۶		پیدایش شناسنامه
۱۳۷		ساخت قنور نانوائی
۱۳۸		غذاهای محلی و سنتی
۱۳۸		نگهداری مواد خوراکی
۱۳۹		کوساله مایه کردن
۱۳۹		کل بریز گندم
۱۴۰		جوزقند
۱۴۱		سیب کلوخ به زبان محلی بَرزُک
۱۴۳		پادره یا درخت آرزو به زبان محلی بَرزُک
۱۴۳		دریازه مسجد جامع به زبان محلی بَرزُک
۱۴۳		بیان حادثه سیل
۱۴۷		سال سیلی به زبان عامیانه

بخش پنجم

۱۴۹		افسانه‌ها، ترانه‌های محلی و بازیها
-----	-------	------------------------------------

بخش ششم

۱۸۵		واژگان، اصطلاحات، کنایه‌ها و ضرب المثله
۲۶۲		فهرست راهنما
۲۷۹		نصاویز

مقدمه:

انسان موجودی اجتماعی است و در تعامل با انسان‌های دیگر مقررات نانوشته برایش شکل می‌گیرد که گویی برای اجرای آن چاره‌ای نیست. این بایدها و نبایدها که از آن به عنوان آداب و رسوم یاد می‌شوند، در حقیقت قوانین وضع شده توسط اجتماع هستند که در گذر زمان دچار تغییر و تحولاتی می‌شوند.

سرزمین پهناور ایران از دیر باز دارای فرهنگی غنی و پربار بوده است. ایرانیان وارث سرزمینی تاریخی، با تمدنی دیرین، مردمانی کارآمد در عرصه فرهنگ و هنر، دارای محصولات طبیعی چهار فصل و صنایع دستی زیبا می‌باشند. برزک هم یکی از نقاط ایران زمین و دارای تاریخی پربار، مردمانی سخت‌کوش و هنرمند، با فرهنگی غنی است که چونان نگینی گرانسنگ میان کوه‌های کرکس می‌درخشد.

فرهنگ این شهر در خور تأمل بوده و هست. این جانب طی چندین سال تلاش فراوان و زحمات زیاد بر آن شدم که این فرهنگ و آداب و رسوم را به صورت مکتوب درآورم تا یادگاری باشد برای آیندگان. هدف من از گردآوری این مطالب احیاء فرهنگ بومی، زبان شیرین رایجی، آداب، رسوم و نحوه زندگی گذشتگان در برزک است. ناگفته نماند که این نوشته اولین گام در راه شناسایی بهشت پنهان برزک است که مسلماً از کاستی‌ها به دور نیست و به یاری نقد و راهنمایی صاحب نظران می‌توان راه را برای کارهایی از این قبیل هموارتر کرد. امیدواریم که این تحقیق گامی باشد در این راستا که کارهای کامل‌تری بعدها در این زمینه صورت بگیرد.

این اثر با هزینه خودم به چاپ می‌رسد. انتظار می‌رفت نهادهای مسئول و متولیان امور فرهنگی تنها بخشی از بودجه سازمان خود را به حمایت از پژوهشهای بومی و پشتیبانی از تحقیقاتی اختصاص دهند که به حوزه مدیریت آنها مربوط است؛ اما دریغا که به گفته شاعر:

روزی شنیده‌ام که وفا کرد روزگار
دبدم به چشم خویش که در عهد ما نکرد
در اینجا وظیفه خویش می‌دانم که از روابط عمومی شهرداری و بخشداری شهر بزرگ به خاطر در اختیار گذاشتن اطلاعات مربوط به معرفی شهر بزرگ صمیمانه تشکر کنم. همچنین از آقای دکتر سید محمد راستگوفر استاد محترم دانشگاه کاشان که مرا در این زمینه بسیار راهنمایی نمودند؛ آقای احمد مزرعتی که مسئولیت ویرایش نهایی کتاب و تهیه فهرست جامع آن را پذیرفتند؛ همچنین از آقای امیر مقامی که در تهیه تصاویر پایانی کتاب با این جانب همکاری نمودند، تشکر و قدردانی می‌نمایم.

در پایان خود را مدیون پدر و مادرم می‌دانم همچنین اهالی فرهنگ‌دوست و خونگرم بزرگ و همه پدر بزرگ‌ها و مادر بزرگ‌هایی که رازهای کهن سینه‌های پُرمهرشان را در برابرم گشودند.

زهره جهانی بزرگی